

Рецензия за научните изследвания и академичните активности на ас. д-р Кирил Пламенов Карталов, участник в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Философия“, шифър 2.3., за нуждите на секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики“ на Института за изследване на обществата и знанието при БАН, обявен в Държавен вестник, бр.№ 91 от 24 ноември 2015 г. и Протокол № 17, т. 9 от 22 декември 2015 г. на Научния съвет на ИИОЗ

от проф. д.н.к Иван Еленков, преподавател в катедра „История и теория на културата“, Философски факултет, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

На организираното учредително заседание на научното жури на 5 февруари 2016 г. приех постъпилото предложение и бях избран единодушно от неговите членове да напиша рецензия за научните изследвания и академичните активности на ас. д-р Кирил Пламенов Карталов. Не познавам кандидата и нямам съавторски публикации с него, участия в общи изследователски проекти, нито пък сътрудничество по каквито и да било други съвместни начинания.

Конкурсът е обявен публично според стандартната процедура и той е единствен участник. Приложената документация е пълна и изрядна съгласно предявяваните към такива случаи нормативни изисквания.

Академичното жизнеописание на Кирил Карталов показва в последователна линия завършено през 2008 г. висше образование с магистърска степен по политически науки в Миланския католически университет, профил „Международна политика“. Защитава

успешно през 2013 г. докторска дисертация на тема „Дипломатическата мисия на монсеньор Анджело Джузепе Ронкали, Апостолически визитатор и делегат в България (1925-1934)”, с което и придобива научната и образователна степен „доктор”. От 2009 г. преподава политология в Университета по библиотекознание и информационни технологии в София; от 2010 г. има преподавателско място по История на международните отношения и институции в Миланския католически университет, както води пак там и занимания със студенти по История на трактатите и международна политика.

В конкурса ас. д-р Кирил Карталов участва с монография, едно съставителство с редакторство (Наръчник на политиците според кардинал Мазарини, С., Изд. „За буквите“, 2010), както и книгата „ULTIMA RATIO REGUM. Военна сила и международни отношения“. Авторът, проф. Масимо де Леонардис, е влиятелен историк от нашето съвремие, председател на Комисия за сравнителни международни изследвания по военна история към ЮНЕСКО. Необходимо е да бъде отбелязана неточността, че в „Авторска справка за приносните моменти...“ на конкретно трите публикации от д-р Карталов, представени за конкурса, не е отбелязано негово съставителство, нито редакторство на тази книга, както това е направено в „Списък на всички публикации...“ на кандидата и в научната му автобиография. Негово редакторство и съставителство не е отбелязано никъде и върху самото издание на въпросната книга на български език, поне не в електронния вариант, предоставен на членовете на журито. Не отбелязва подобно обстоятелство и авторът в предговора си към нашето издание. По всяка вероятност свързаността на д-р Карталов с книгата иде от неговото положение на ръководител, определящ избора на заглавията в поредицата за политически науки и международни

отношения „Bibliotheca “Utilitas Communis”, от която е и „ULTIMA RATIO REGUM...“; тази позиция приемам като научно-приложна дейност, зачитана от „Правила“-та на БАН при оценяването на научните трудове в разработката на рецензии. Тя несъмнено е активност, допълваща неговия профил като учен с присъствие в публичността, признавам и сполучливостта на решението да подбере точно това заглавие, но като друг факт в настоящия конкурс за академичната длъжност „доцент“ в ИИОЗ на БАН, мисля, че книгата на проф. Де Леонардис няма основание да бъде третирана, поради което и не ще се занимавам с нея.

Публикациите на д-р Каргалов преди тези, участващи в конкурса, открояват безспорните постижения и последователно възходящото укрепване на едно научно дело, простряно в няколко изследователски полета – политическа наука и политическа философия, международни отношения и институции, папска дипломация. Убедителното му присъствие в тях потвърждават монографиите му от по-рано за монсеньор Ронкали (на български и италиански език, публикувани през 2014 г.) и за Светия престол в международните отношения през понтификата на папа Йоан Павел II (през 2009 г.). Изрично следва да се посочи като неразделно от него и постигнатото в неговите преводи на основоположни документи от историята и настоящето на католическата църква; преводи с важни последствия за цялата ни хуманитарна общност.

Собствените му преподавания, водените семинарни занятия и четените лекционни курсове са друго потвърждение за напредъка на неговата академична кариера – през годините е разработвал и провеждал различни семинари и лекционни курсове из посочените изследователски полета и университети; преподаванията му, свързани неразделно с неговите изследвания, се отличават по замисъл, съдържание и непосредствено изпълнение

с високи научни достойнства, методическа издържаност и с положителност, постигнати убедителни знания от обучаемите.

Специализациите и неговите прояви в престижни италиански академични средища и особено многобройните му участия в научни форуми у нас и в чужбина, членството му в значими научни организации, са пореден довод за извоювания авторитет и дейното му присъствие в съвременния академичен живот.

Монографията „Парадигми на политическата наука“ е най-обстойно проведеното изследване, естествен център на тежестта на представените трудове в настоящия конкурс и макар съсредоточено в конкретна тема, то дава всички основания да се приеме за представително обобщение на неговия цялостен многоизмерен досегашен изследователски опит. Емпиричната плътност на реконструктивното изграждане и методологическото многообразие на разгърнатите аналитични процедури последователно откриват водещата мисъл и цел на изследването – да възсъздаде съществуващият огромен свод от понятия и теми, отложени в изследователската традиция, който свързва хипотези, резултати, теории и модели на работа, предзадавайки с привидното си единство описанията и интерпретациите на политическата реалност. Различаването на първата, различаването на политическата реалност, изпълнена със структури и събития, положени на властовите отношения, от „политическата наука“, от рационалната рефлексия върху тях, води автора към доказване и обособяване на самостоятелни различни представи за политическия живот, определени от него като „практическа“ и „научна“. И спрямо двете д-р Карталов поддържа трезва рационална дистанция, отчитайки възможните илюзии, предрасъдъци, увлечения и откровени заблуди, както в практическите действия, така и в научните анализи. Съществен момент в неговото изследване е оразличаването и

проследяването във времето конституирането на смисъл в понятията „политология“ и „политическа наука“; смисъл само привидно сходен, но в действителност и често разминаващ се. Проведената историко-лингвистична и сравнителна реконструкция на тези понятия представя важни особености от развитието на политическото знание, както и установява значителните несходства именно в разбирането на обектите, предмет на дисциплините, означавани с анализиранияте определения.

Изключително интересни са компетентните библиографски позовавания и коментари на автора спрямо множество произведения от установилата се повече от вековна научна традиция, позволяващи ориентация в огромната литература из политическото знание от основоположните произведения, дали посоката за нейното развитие, до онези в съвременността днес, негова последна дума.

Нямам изрични бележки или критически възражения, които да заслужават място в изложението, обглеждащо цялостното научно творчество на д-р Карталов и от позицията на тази си убеденост не ще проявя изискуемата казионна процедурна придирчивост. Неговите изследвания са несъмнени научни постижения с основна тежест в областта на философията на политическа наука и политическа философия, международните отношения, международните институции и дипломация, но те са и интердисциплинарни изследвания с ясно изразени приноси в осмислянето и разбирането на политическата и човешката ситуация.

Изтъквайки високите резултати от научната продукция на Кирил Карталов, нейното емпирично разнообразие, нейните теоретични, методологични и интерпретативни достойнства, активното му участие му в научния живот, посочвайки видимите проекции

на представеното негово цялостно творческо дело в науката и публичността, обзирайки плодотворната му академична кариера, преподавателска практика и безспорен авторитет в колегиалната общност, убеден, с тия завършващи рецензията ми думи, призовавам уважаемото Научно жури, да гласува без колебание с „ДА”, избирайки го за доцент, по научната специалност „Философия“, шифър 2.3., за нуждите на секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики“ на Института за изследване на общества и знанието при БАН.

София

08. 04. 2017 г.

проф. д.н.к. Иван Еленков